

Слава Україні! Героям слава!

Чорноморські

НОВИНИ

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

Та хоч би й крила мені слов'їні,
І воля своя,
Я б не лишила тебе в самотині,
Країно моя!

Леся УКРАЇНКА.

№ 9
(22434)

ЧЕТВЕР
23
ЛЮТОГО
2023 РОКУ

Виходить
із 19 липня 1917 р.

• Думка експерта

Чому для нашої Перемоги більше нема перешкод

Вибір, який ми зробили. Підсумки Мюнхенської конференції

Джозеф Байден у Києві та Ван І в Москві символічно підбили підсумок Мюнхенської безпекової конференції: Україна і росія розійшлися по різних цивілізаціях.

Рік тому на Мюнхенської безпекової конференції запрошували приїхати представників російської влади, щоб переконати не нападати на Україну (вони не приїхали), і відмовлялися приїжджати Президента України, бо російський напад міг статися будь-якою хвилини — та він приїхав. Через рік представників російської влади просто не запрошували — з ними вже нема про що говорити. Президент України не приїхав, бо біде віна. Але його відеострумент новий голова Мюнхенської безпекової конференції Кристоф Гойтген назаввав найбільш звушливим.

Такі конференції, як Мюнхенська, не вирішують нічого конкретного, однак вони формують міжнародний дискурс, який, радше швидше, ніж пізніше, втілюється в конкретні рішення країн. Нинішня конференція була послідовною у стратегічному баченні, викладеною в довповіді, яка традиційно готується до проведення конференції, і в обговореннях поточній ситуації. У центрі поточних обговорень — російсько-українська війна, у центрі стратегічного бачення — процеси, які вона каталізувала.

Що буде потім?
Доповідь, підготовлена до Мюнхенської конференції 2023 року, має називу Re: vision. Назва говорить і про те, що головне питання зараз — певне бачення, і про те, що необхідний перегляд того, що раніше вважалося спільним баченням. Зробивши такий перегляд, автори запропонували нове бачення. Воно таке.

Глобальний світ розпадається на простори, сформовані різними інфраструктурами — торговими, фінансовими, технологічними, інформаційними. Змагання за контроль над ними — головний приєднаний світ.

вого змагання, адже дає «структурну владу» над світом. Російсько-українська війна зупинила західний світ, представлений G7. Однак усередині його відбувається ерозія демократії, яка раніше забезпечувала йому єдність. З іншого боку, Китай здатен із своїм шляхом і вже продемонстрував, що може контролювати власні економічні і інформаційні інфраструктури, а це перетворює його на глобального конкурента Заходу.

Змагання відбувається за глобальній Півден, який до другої світової війни значною мірою був колонією Заходу. Постколоніальний період багато в чому розчарував країни Півдня. Вони не зуміли побудувати демократію західної якості і тому не змогли стати Заходом. Китай запропонував ім майбутнє, що не потребує демократичної розвитку, і зумів замінити ці країни до власних інфраструктур.

Перед Заходом постало проблема: що тепер запропонувати глобальному Півдню, без якого неможлива перемога в новому змаганні з Китаем, окрім демократії, яка зазнає ерозії? У доповіді, підготовленій до Мюнхенської безпекової конференції, пропонується акцентування на правах. Відповідно, пропонується оцінювати партнери Заходу не за школою автократії — демократія, а за критерієм сприйняття.

Що буде тепер?

Якщо окреслене бачення відбиває нову міжнародну реальність, то де в ній пітнська росія? Як окремого суб'єкта із власними міжнародними інфраструктурами руху товарів, фінансів, технологій та інформації — росії там нема. У цьому сенсі росія вже програвла війну, хоча вона все ще окупує значну частину української території, тримає в заручниках мільйони українських громадян і викрадає десятки тисяч українських дітей із захоплених територій.

Найвідвертіше відсутність російської суб'єктності в новому світовому порядку скрізь відображається в еміграції. Навряд чи вони зараз здатні визначати майбутнє своїх країн. Але це вже, схоже, не критично в рамках Re: vision. Світ готовий відрости з ризиками внутрішніх трансформацій цих країн. Тому в обговоренні російсько-української війни на Мюнхенській конференції питання було не в тому, що дати путінівій росії, а в тому, що зробити її нинішньому путінському формату.

Російських порушників тепер чекає міжнародний суд. Потім це говорила на Мюнхенській конференції віце-президентка США Камала Гарріс. Вона не сказала, хто конкретно буде притягнений до відповідальності, адже це вирішала суд, який ще треба створити або визначити.

Однак Гарріс вказала на незаперечний факт: росія склопа в Україні злочини проти людяністів. Аналогії цілком прозорі. Так само, як гітлерівські нацисти були засуджені міжнародним трибуналом за злочини проти людяністів, знайдеться юрисдикція для засудження служителів режиму путіна. Вже зараз не залишається тем, можливо, крім ядерної зброї та умов закінчення війни, які з ними варто обговорювати.

Відсутність суб'єктності путінської росії була вплетена в саме представництво країн на Мюнхенській безпековій конференції. Там на високому рівні був представлений Китай. Головний китайський дипломат Ван І почав зі складу міжнародного централізованого контролем рациональних політиків та військових.

Прагматичні цінності

Є важлива символіка в тому, що після Мюнхенської безпекової конференції головний китайський дипломат Ван І почав до москви, а до Києва привіз президент США Джозеф Байден.

Виходчи з дискурсу Мюнхенської безпекової конференції, як Байден,

важлива символіка в тому, що після Мюнхенської безпекової конференції відмінно відбувається в еміграції. Близько 70% українців, що живуть в міжнародному порядку зараз, власне, й погляда в тому, як зробити таку глобальну конкуренцію мирно.

На Мюнхенській конференції дискусії виходили з того, що Україна обрала Захід, консолідований російсько-українською війною. Можна сподіватися, що Китай конструктивно сприйняв цей факт. Якщо так, Ван І ожидав зустріті з москви, що має зробити росія, але вже цього року до неї завітав Сі Цзіньпін й утімав на плаву російської міжнародну суб'єктність. Росія також, якщо подивитися на світові справи з Пекіна, має зробити свій вибір.

Цивілізаційний вибір України відрізняється від російського. Цей вибір — європейський, він нарешті визнаний Заходом і капіталізований у консолідований західний підтримці. Мюнхенська безпекова конференція видала Український диплом європейського зразка. Джозеф Байден його підписав.

Олексій ІЖАК,
заслужений відмінно
Національного Інституту
стратегічних досліджень
(НІСД).

Джерело: zp.ua.
НА СВІТЛІНІ: Київ, 20 лютого.
Зустріч Джозефа Байдена і
Володимира Зеленського.

**Фото з офіційного сайта
Президента України.**

• Точка зору

Час підліпає, ніхто не прогинається. Ба більше, ядерний шанс крамель призводить до того, що Байден вирішує зіграти з росіянами ва-банк і перед візитом до Вашингтону вишукає до Києва.

Ефект від прогулянок Байдена від Зеленським по Києву підсириє повітряні тривоги виглядає навіть круте за торішнім прогулянкам зі столицею Бориса Джонсона. Для всіх, хто в темі, два цих візити хоча й означають практично одне і те ж, але букмекерська контора Віншонтона набагато солідніша за аналогічну на контурі Лондона. І господарі Білого дому дограма рідко. Ставки фірми зроблені на перемогу України: Як цього доб'яться і якож жертвовано ціною за платити за це українці, з ясусъ не відразу. Але вже тепер з-за океану нашу країну відкладає з весняними контрастами, що не дати агресорові перехопити ініціативу.

На кіївських фотографіях світ Байдена жвав сплікуються з нашими військовими. Результат сплікування поки що невідомий. Сума в п'ятсот мільйонів доларів допомоги, швидше, через подарунок багатого дядечка, ніж засіб для протидії агресії. І якщо передолем засідати війські складають планом. Та

Леонід ЗАСЛАВСЬКИЙ.

• 3 перших уст

Рабів до раю не пускають

Звернення Президента України Володимира Зеленського з нагоди Дня Героїв Небесної Сотні

Дорогий народе!
Українці знають, що таке виборювати й захищати власну свободу. На площах. На барикадах. На передовій.

У важкі та визначальні моменти історії ми ніколи не здаємося заважді проявляємо хоробрість і самовідданість. Українці стають за брата, і братом є кожен, хто українець. Це основа нашої єдності. Єдності, яка, попри все, дає майбутнє нашій державі й народу. Єдності, яка дає нам незалежність. І це — основа нашого зв'язку зі світом, з усіма, хто цінує свободу і хто готовий захищати її.

Однак питання, що буде з росією у разі перемоги України, більше не існує. Майже. І Захід, і Китай напевно робитимуть усе, щоб ядерна зброя власною конституційною територією й не перетвориться на помсту російському населенню за звірства російської окупації про ти українського населення.

Однак питання, що буде з росією у разі перемоги України, більше не існує. Майже. І Захід, і Китай напевно робитимуть усе, щоб ядерна зброя власною конституційною територією й не перетвориться на помсту російському населенню за звірства російської окупації про ти українського населення.

Однак питання, що буде з росією у разі перемоги України, більше не існує. Майже. І Захід, і Китай напевно робитимуть усе, щоб ядерна зброя власною конституційною територією й не перетвориться на помсту російському населенню за звірства російської окупації про ти українського населення.

Однак питання, що буде з росією у разі перемоги України, більше не існує. Майже. І Захід, і Китай напевно робитимуть усе, щоб ядерна зброя власною конституційною територією й не перетвориться на помсту російському населенню за звірства російської окупації про ти українського населення.

Однак питання, що буде з росією у разі перемоги України, більше не існує. Майже. І Захід, і Китай напевно робитимуть усе, щоб ядерна зброя власною конституційною територією й не перетвориться на помсту російському населенню за звірства російської окупації про ти українського населення.

Однак питання, що буде з росією у разі перемоги України, більше не існує. Майже. І Захід, і Китай напевно робитимуть усе, щоб ядерна зброя власною конституційною територією й не перетвориться на помсту російському населенню за звірства російської окупації про ти українського населення.

Однак питання, що буде з росією у разі перемоги України, більше не існує. Майже. І Захід, і Китай напевно робитимуть усе, щоб ядерна зброя власною конституційною територією й не перетвориться на помсту російському населенню за звірства російської окупації про ти українського населення.

Однак питання, що буде з росією у разі перемоги України, більше не існує. Майже. І Захід, і Китай напевно робитимуть усе, щоб ядерна зброя власною конституційною територією й не перетвориться на помсту російському населенню за звірства російської окупації про ти українського населення.

Однак питання, що буде з росією у разі перемоги України, більше не існує. Майже. І Захід, і Китай напевно робитимуть усе, щоб ядерна зброя власною конституційною територією й не перетвориться на помсту російському населенню за звірства російської окупації про ти українського населення.

Однак питання, що буде з росією у разі перемоги України, більше не існує. Майже. І Захід, і Китай напевно робитимуть усе, щоб ядерна зброя власною конституційною територією й не перетвориться на помсту російському населенню за звірства російської окупації про ти українського населення.

Однак питання, що буде з росією у разі перемоги України, більше не існує. Майже. І Захід, і Китай напевно робитимуть усе, щоб ядерна зброя власною конституційною територією й не перетвориться на помсту російському населенню за звірства російської окупації про ти українського населення.

Однак питання, що буд

Ті, що вижили

Три історії родин переселенців

Вони живуть сьогоденням. Намагаються не думати про минуле. Вони зустрічаються у волонтерських центрах, у чергах за допомогою чи соціальними виплатами і пошуками ділляться новинами. У них спільна біда, тому саме тут вони знаходять нових друзів, а також зустрічають земляків, родичів і сусідів. Назви їхніх рідних міст і сіл сьогодні знають усі: Бахмут, Енергодар, Лисичанськ... Вони спілкуються і діляться інформацією у спільніх чатах, намагаючись таким чином підтримати одне одного. Вони ще погано знають Одесу і йоді губляться чи блукають. Намагаються жити новим життям на новому місці, хоча ночами їхня рідній домувік.

За даними департаменту праці та соціальної політики міськради, на 1 лютого в Одесі на обліку перебувають 120758 внутрішньо переміщених осіб. 12 вимушених переселенців на 1000 одеситів.

Як живуть люди, яким через війну довелося залишити рідній домувік, з якими викликами стикаються найчастіше, хто допомагає їм впоратися з проблемами?

До онуків, в Одесу

Людмила Васильєва й Анатолій Ходжо — подружжя пенсіонерів із Лисичанська. Ім обоє уже за 70. Вони дружно прожили спільне життя, виростили троє дітей, мають онуків.

Непросто було зважитися на зміну місця проживання в такому поважному віці.

Тривожні віаліки у нас зібрали ще з 2014-го, — розповідає Людмила Анатоліївна. — Лінія розмежування від нас — лише 20 кілометрів. Ми вже звикли за ці роки до блокпостів, військових. І коли почалася повномасштабна війна, ми подумали, що все закінчиться дуже швидко. Але бомбардування лиши посилювалися з кожним днем. Не стало води, газу, світла. Ми бачили, як руйнують наше місто: школи, дитячі садочки, будинки. Зведені більгійцями сто років тому гімназія, у якій навчалися мої діти, — вінцент розбита.

Їх було десь за два десятки тих, хто лишився в багатоквартирному будинку. Разом обладнані підвід, занесли лежаки, січки, світильники, про-

дукти. Почали готовувати на вогнищах. Продукти мали із запасом. Й один на всіх спільні стан якогось жаху. Люди не розуміли, за що їх убивають, адже нікому не робили ніякого зла. Вечері співали, молилися разом. Діти гралася. Одного дня поруч із будинком розірвався снаряд. Усе затрітало, вилетіло скло.

— Ми відчущали жахливий страх, бо зрозуміли, що наступний снаряд може влучити в нас. Якож, я раніше зібралася в війті, але май і дідочок. Він не хотів покидати рідного дому, школа було залишено її саме, нажало. Ми залишили ковдрами вікна у наші квартири. Але що людина може відняти про снаряд? Того дні, 7 квітня, ми зібралися за 10 хвилин, взяли рюкзаки, іжу, воду. З нашого міста відіїхали евакуаційні автобуси, але туди було не пробітися. Приватним перевізником добралися до Дніпра, а звідти — до Одеси, — розповідає пані Людмила.

У нашому місті в подружжа — діти і онуки. Але у дітей — обмаль місця. Рідні знайшли й орендували для них старенький приватний будиночок. Тут холодно і волога, система опалення зроблена ще у радянські часи, коли газ був дешевий, багато втрат тепла. За січень лише за газ квартиранти заплатили 3800 гривень. А ще 4000 гривень господар окремо беруть як квартплату. Для подружжя з їх мінімальними пенсіями це дуже багато, та якщо газ прикрутити ще більше — замерзнуту.

Отримавши свої дві маленьки пенсії, плюс компенсацію на житло від влади старенькі розплатилися за комуналку.

— А поїти — скільки часу із дідом треба? В Одесі допомагають усі. Є благофонд та організації, які надають продукти, ліки, засоби гігієни. Зиму перевіземо. Незабаром — весна. Будемо садити чужий город і чекати на Переяту, — каже моя співрозмовниця.

— Помешкання було занедбане після квартарантину, тож мусили робити невеликий ремонт — лікувати стіни від пліснів, фарбувати. Щоб

блізу Каховського водосховища. Зоставається у місті з дитиною було недобре. Іх четверо: чоловік з дружиною, молоді пенсіонери, донька Катя й онук Артем. Приїхали до Одеси, але бути другі зі знайомою. Довелося кочувати з місця на місце. Перші кілька місяців пожили у дітей, потім їх поселили у літньому дачному будиночку на Хаджибейському лимані. Всесні знову переїхали до знайомих на кілька місяців, а взимку ще раз довелося перебратися на іншу квартиру.

— Помешкання було занедбане після квартарантину, тож мусили робити невеликий ремонт — лікувати стіни від пліснів, фарбувати. Щоб

зі юківською і підтвердив свою підтримку надання військової допомоги Україні стільки, скільки буде необхідно.

Резолюція, ухвалена 444 голосами «за», 26 «проти» і 37 «відмінно», закликала серйозно розглянути питання про постачання Києву західних винищувачів і гелікоптерів, відповідних ракетних систем і значного збільшення поставок боєприпасів.

«Україна повинна бути зданою не тільки захищати себе, але й відновити повний контроль над усією своєю міжнародно визнаною територією, — ідея є у документі.

Резолюція закликає країни-члени ЄС схвалити до кінця лютого цей пакет санкцій проти росії та її союзників і суттєво розширити його сферу, а ті обмежувалися заходи, які вже діють, зробити ефективнішими відмінно відмінно використані новічок компаніями й економіками.

У випадку України звіт має на меті сприяти інтеграції українських біженців на ринку праці ЄС і гарантувати, що вони зможуть знайти роботу, яка відповідає їхнім навичкам.

Депутат Європарламенту вимагають завершити правовий режим, який дозволяє конфіскувати російські активи, заморожені ЄС. Потім ці активи мають бути використані для відновлення України і компенсації жертв війни.

Парламент підкреслив, що російська загарбницька війна докорінно змінила geopolітичну ситуацію в Європі, «що вимагає від ЄС спільніх і комплексних політичних, безпекових і фінансових рішень».

Перспективи транскордонного працевлаштування

Єврокомісія опублікувала «Звіт про порівняння європейської рамки кваліфікацій та

Десятки тисяч українців отримали світловідбівні жилети, стрічки, косинки та інші засоби безпеки, які

заслуговують на відмінну кваліфікацію та

заслуженням щодо роботи даного підприємства зверталися до третьої групи підприємств за ступенем впливу на забруднення атмосферного повітря.

Згідно зі звітом з інвентаризації джерел викидів ЗР в атмосферу викидається такий обсяг забруднюючих речовин — 64,38 т/рік (0,075 г/с).

Згідно з розрахунками рівень забруднення атмосфери — у межах ГДК. Умови отримання дозволу — не перевищити встановлені ГДВ. Термін розгляду інформації — 1 місяць з дня опублікування.

Із зауваженнями щодо роботи даного підприємства зверталися до третьої групи підприємств з протягом 30 календарних днів до Департаменту екології та природних ресурсів ОДА за адресою: м. Одеса, вул. Канатна, 83, тел. 728-35-05, e-mail: ecolog@odessa.gov.ua.

Забруднюючі речовини, що викидаються в атмосферу: ре-

● Наша спільна турбота

самим було временно жити. Тут є місце для всіх нас чотирьох, а от роботу знайти не вдається, — розповідає Катя.

Сергій Петрович за фахом — інженер, Тетяна Володимирівна — архітектор. В Одесі подала резюме у кілька фірм, але відповіді поки що нема. Мама із сином отримують на двох 5000 гривень, бабуся із дідусем — дві пенсії по 2000. От і всі доходи. У дідуся загострилися проблеми зі здоров'ям. І якщо раніше вдавалось лікуватися медикаментами, знімати болі, то тепер потрібно робити операцію з видалення каменів із нирок. Сіменя лікарка скрувала хворого до нефролога, який сказав, що операція коштуватима 15000 гривень. Такі гроші у родині нема.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

Артем навчається в одеській школі, йому подобається. Та загалом усі члени сім'ї вже дуже стомилися і хочуть додому. З Нової Каховки почивається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

У дідуся загострилися проблеми зі здоров'ям. І якщо раніше вдавалось лікуватися медикаментами, знімати болі, то тепер потрібно робити операцію з видалення каменів із нирок. Сіменя лікарка скрувала хворого до нефролога, який сказав, що операція коштуватима 15000 гривень. Такі гроші у родині нема.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

Артем навчається в одеській школі, йому подобається. Та загалом усі члени сім'ї вже дуже стомилися і хочуть додому. З Нової Каховки почивається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

— Ми збирамо потроху, але з нашими доходами не знаємо, коли назирається потрібна сума. Один із фондів виділив на операцію 4000 гривень, але цього замало. А час іде. Таткові не стає легше, — каже Катя.

</div

ДУХОВНІСТЬ. ЛІТЕРАТУРА. АНОНС

Перший крок календарної реформи

Про мету літургійної реформи, її сенс, нюанси і значення цих змін для всієї Церкви — у прямій мові глави Української Греко-католицької церкви блаженнішого Святослава у програмі «Відкрита Церква» (початок — у номері за 16 лютого).

— Календарна реформа матиме два етапи. Зарах ми робимо перший крок і перехідiamo до другого. Чому? Бо обрахунок дня, на який припадатиме Пасха того чи того року, пов'язаний із рішеннями Першого Вселенського Собору в Нікії. У 2025-му святуватимемо його ювілей — 1700 років. Якщо присліплюмо аналізувати дві Пасхалії, які сьогодні має християнський світ: одна, за якою живуть візантійські церкви, як католицькі, так і православні, — стара, у нашому випадку — актуальні, має плюси та мінуси і потребує реформи; друга, за якою живе Римо-католицька церква, — греко-православна — теж недосконала. Готуючись до ювілею Нікейської собору, ведеться праця з діалозом між Римом і Константинополем. Апостольською столицею і Вселенською патріархією над спільнотою оновленою Пасхалієм, що християнам усього світу можна було святувати Пасху в один день. Тому наші владики виршили ще тільки років зачехати. Но ми передійшли на греко-православний календар уже никто не згадував. Видеться, що ми дискутуємо лише про один день у календарі. І тому ми спеціально, вичекавши, коли відшумлять емоції, відчуваючи до кінця ставлення людей до потреб зміни цього календарного ритму, почали скоткій конструктивну дискусію, щоб люди усвідомили: мусимо зробити комплексно.

Справді, Різдво відшуміло, а ми говоримо про календар. Це дуже добре, і, сподіваюся, таким педагогічним підхідом матиме плоди. Ми маємо досвід календарної реформи в різних країнах світу — побачили, що потрібно робити разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи продемонструють лідерство в цьому питанні. Заручившись такою великою підтримкою, наш Синод — владики монашество — разом зроблять цей крок, рух уперед. Тобто цей наш синодальний досвід буде засобом нашого єднання — не буде хаосу. Тут наша Церква, можливо, трошки інакша і наші підходи можуть бути відмінними. Але я б дуже хотів, щоб наша традиція і наш досвід календарної реформи могли працювати на користь православним братам.

Дуже важливо, що ми розуміємо, що рухаємося до однієї мети. Хоча, можливо, їдемо до неї різними способами: ПЦУ спочатку дала можливість рухатися вперед парafіям, а потім прийматиме повноцінне рішення іншій Архиєрейській Собор, на якому зберуться всі інші владики. Я так розумію, він відбудеться у травні.

Очіюючи що реформу, ми її нікуму не накидамо. Знаємо, що в нас є громади з дуже особливими обставинами: інколи є поділені села, є громади, які мають окрему історію, навіть щодо календарних питань. Були в історії нашої Церкви навіть цілі єпархії, які робили календарну реформу, а потім поверталися до юліанського календаря.

Тому виришили рухатися у цій реформі разом. І поважаючи кількісні інші, дали їм можливість дозвілити до такого кроку. Але це не означає, що ми їх залишили позаду і погібли перед ними.

— Чому рішення про календарну реформу свягували саме зараз, у час війни? Чи немає побоювань що на цьому земні землі можуть виникнути додаткові конфлікти?

— Так, є кілька причин — і тактичних, і педагогічних.

Тактичні полягали в тому, що у всіх цих дискусіях, потребах, особистому ставленні людей до питання календаря відбулися певні зміни. І ми, як єпархія, виконували дуже невдіяну для нас роль — не хотіли повторювати помилок єпархії і цівільної влади минулого. Ми не хотіли нікому нічого накидати, не хотіли никого ні до чого примушувати. І чо тоді робити? Тих, хто забігав наперед, треба було стимувати, а тих, хто відстадав, боячись чи мав прив'язання до старого юліанського календаря, — приспівавши. Це і є завданням пастиря — щоб стати не розбіглося. Тих, хто по-переду, він має зупинити: мовляв, некайте, майте відчуття, що за вами хтось не встигає, а тих, хто позаду, — вчити, що все-таки не можна зупинятися, по-требі рухатися вперед. Але це не означає, що єпархії та єпископи це не відстежували і не відчували цього діялання.

Й ось в останньому півріччі відбулася зміна. Можливо, ще на початку 2022-го питання календаря роздіяло українців. Це стверджували й очільники інших церков України. Пізніше, коли ми почали переважати їх усім діяльністю, то зрозуміли, що спадає одно-стайність українського тут дуже почала зростати.

Хоча ми відчуючи, що навіть вірні нашої Церкви питання зміни календаря сприймали як щось зовнішнє. Це були рації, які нуртували здебільшого в політичних і інтелектуальних середовищах, не до кінця церковників. Але тепер це пі-

тення глибоко турбувє наших вірних. І головне: серед наших вірних, які вимагають церковної реформи, ми маємо абсолютну більшість. Коли ми робили опитування, то постановили: якщо буде близько 70% тих, хто підтримує реформу, тоді можемо рухатися вперед. А виявилось, що є підтримка майже 90% практично в кожній єпархії. Тобто бажання і потреба календарної реформи виявилися набагато більшими, ніж ми могли сподіватися, і це не може не піти. Це — тактичні моменти.

Був і педагогічний: ми мусили навчити наших людей, що треба залишити дискусії довкола Різдва і думати про комплексну реформу. Зауважте, питання календаря завжди порушувалося саме наприкінці року: у весніні-грудні — багато різних емоцій, а в січні-березні — про календар уже никто не згадував. Видеться, що ми дискутуємо лише про один день у календарі.

І тому ми спеціально, вичекавши, коли відшумлять емоції, відчуваючи до кінця ставлення людей до потреб зміни цього календарного ритму, почали скоткій конструктивну дискусію, щоб люди усвідомили: мусимо зробити комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви. Тут наша Церква, озвучена на листопадовому Архиєрейському Синоді. Наш Синод над цим дуже пильно і серйозно працюєв. Ці письмово викладені міркування охоплювали кроки, про які ми говорили, — як тактичні, так і педагогічні.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи в різних країнах світу — побачили, що потрібно робити разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Бачите, Різдво відшуміло, а ми говоримо про календар. Це дуже добре, і, сподіваюся, таким педагогічним підхідом матиме плоди.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікують, що не парадії керуватимуть єпископами, а єпископи зроблять комплексно.

Справді, я запропонував створення спільноти робочої групи УГКЦ і ПЦУ, щоб можна було обмінюватися досвідом. Во треба поважати традиції, звичаї, динаміку, канонічне право кожної Церкви.

Ми маємо досвід календарної реформи — разом. Ба більше, наші вірні очікую

